

LA CIUTAT EXPANSIVA - LA CIUTAT CAPTIVA

Aquest mes la nostra recomanació és de lectura! De la mà d'Albertí Editor, el dissenyador gràfic i il·lustrador Ròmul Brotons i Segarra (Barcelona, 1957), nascut al barceloní barri de Sants, presenta una doble novetat editorial ara que el procés sobiranista a la veïna Catalunya és més viu que mai: LA CIUTAT CAPTIVA. Barcelona 1714-1860 i LA CIUTAT EXPANSIVA. Barcelona 1860-1900.

El primer llibre -editat l'any 2008 i amb el mateix títol que la pel·lícula políciaca estatunidenca dirigida per Robert Wise l'any 1952-- explica com perduda la darre- ra batalla, l'11 de setembre de 1714, Barce- lona fou obligada a enderrocar gairebé tot el barri comercial i mariner de la Ribera per construir la Ciutadella, bastió militar concebut per controlar la ciutat. Diverses generacions de barcelonins maldaran per desfer-se'n, però l'objectiu no serà assolit fins als anys 1854-1856, quan fou enderro- cada la muralla de terra, juntament amb l'odiada Ciutadella, que havia de per- mètre l'eclosió de la gran metròpoli. Aquest període turbulent de cent-cinquanta anys és el que l'autor ha anomenat la ciutat captiva, presonera de les seves pròpies muralles, en l'aspecte físic, i de la supre- macia militar, en l'ordre moral. El segon llibre -nascut just després del primer però no editat fins enguany- explica com des- prés de l'enderroc de la muralla, l'aprova- ció del Pla Cerdà, el 1860, posà les bases de la construcció de l'Eixample, en reali- tat una ciutat nova deu vegades més gran que l'existent, estesa fins a connectar amb els altres municipis del pla, que acabaria

per engolir. Es tracta de quaranta anys cabdals, imprescindibles per compren- dre la ciutat actual, un període durant el qual Barcelona es constituí en una ciutat moderna capaç de liderar una nació i pro- jectar-la cap al futur, malgrat entrebancs, errors i impediments.

Ambdues publicacions sumen 416 pàgines i apleguen 53 plànols, 89 fotografies i 266 gravats, dibuixos i documents històrics d'una "ciutat captiva sotmesa al militarisme borbònic i encerclada de murs hostils" -com explica l'autor- que dona pas a la "ciutat expansiva, igualment subordinada als capricis governamentals del règim, però amb una perspectiva de creixement d'aparença il·limitada".